

**Отчет
за дейността
на вицепрезидента
Илияна Йотова
през третата година от
мандата**

София, 2020

СЪДЪРЖАНИЕ:

➤ Активна политика с българите в чужбина	2
Владеенето на български език като мотив за връщане в България.....	4
Към решения на проблемите на чуждестранните студенти с български произход.....	8
Българската култура е жива далеч извън границите на България.....	10
Нашите сънародници са високо ценени.....	13
➤ Разговорът за бъдещето на България	15
Месии – много, лидерите са дефицит.....	18
Държавата трябва да се върне в малките населени места	19
Повече грижа за уязвимите.....	21
Повече инвестиции в образованието.....	22
Културата – най-прекият път към единството.....	25
Отчуждението властва.....	26
➤ Каузата на тракийците	27
➤ Всеки е добре дошъл в кабинета на вицепрезидента	28
➤ Европа – ново начало или още от същото?	31
➤ България – активна в Европа	40
➤ Контакт с медиите	42

➤ **Активна политика с българите в чужбина**
Единение на енергията на всички българи
за развитието на България

Илияна Йотова удостои с почетния плакет на вицепрезидента Български детски хор и училище „Гергана“ – Ню Йорк. Учениците представиха в София концерт-спектакъла „Дойдох! Изнях! Победих!“

Фокус в дейността на вицепрезидента от началото на мандата е изработване на последователна политика за сънародниците ни в чужбина. Контактите между българската държава и българите в чужбина са скъсани през годините, амбициите на президентския екип са за по-активно общуване и съвместни инициативи.

След три години резултатите са налице – темата за българите в чужбина трайно присъства както в обществото, така и в политическото пространство. Според вицепрезидента в предстоящото национално преброяване на българското население трябва да бъдат включени и постоянно или дългосрочно живеещите в чужбина българи, за да се определят мащабите за развитието на политиката с тях през следващите години. А тя далеч не се изчерпва с отделянето на финансов ресурс за привличането им обратно в България. Лозунгите „Върнете се в България!“ не са реалистични. Всеки е избрал

къде да живее и да се развива, но всички заедно можем да работим за развитието на родината, убедена е Илияна Йотова.

2020 година вицепрезидентът посвещава на единението на българите в България и българите по света и тя ще бъде изпълнена с различни събития, фокусирани към политиката със сънародниците ни зад граница. Защото както изтъкна на **международния културен форум „Велики Преслав – история на цял един народ“**, единението на българите е залог за Златен век, надхвърлящ физическите граници на времето.

За Илияна Йотова българите в чужбина не са другите българи. „Ние сме един народ и днес в глобалния свят най-важната ни задача е да запазим своята национална идентичност независимо от индивидуалната ни съдба, да възпитаваме децата си в самочувствие, че са българи“, изтъкна вицепрезидентът пред българите в **Лос Анджелис**, където бе гост на **Българското училище „Св. св. Кирил и Методий“**.

С наши сънародници в различни краища на света успя да се срещне вицепрезидентът през трите години от мандата си – **от Франция, Германия, през Албания, Северна Македония, Украйна, Молдова, Казахстан, до Сиатъл и Лос Анджелис в САЩ**. Продължават интензивните контакти с тях, създават се нови. Сънародниците ни зад граница са доволни от вниманието към тях и благодарят на вицепрезидента, че поддържа жива връзката им с България.

И през 2019 г. вицепрезидентът продължи активните контакти с таврийските и бесарабските българи, на които гостува в края на 2018 г. Съдейства за решаването на техни проблеми. Илияна Йотова е в постоянна връзка със сънародниците ни в Западните покрайнини, реагира при тревожни асимилационни сигнали, като алармира и активира реакции от страна на изпълнителната власт. Постоянен контакт вицепрезидентът поддържа и с дружества в България на българите от историческите диаспори.

Илияна Йотова е убедена, че българската държава трябва да бъде много по-амбициозна, с ясно разписана политика за историческите диаспори, защото запазването на българския език и идентичност става все по-трудно.

Активна комуникация екипът на Илияна Йотова поддържа с над 150 дружества на българи от 33 държави, с отделни сънародници. Широко одобрение среща проектът на вицепрезидента за интернет платформа за връзка на българите от цял свят помежду им и с българската държава.

Сънародниците ни, макар и далеч от родината, се интересуват от развитието на България, от политиките, които се провеждат в различни сфери.

- **Владеенето на български език като мотив за връщане в България**

Според вицепрезидента най-добре структурираната и най-видимата политика с българските общности в чужбина са неделните училища, но те не са достатъчни.

Национална цел трябва да бъде изграждане на цялата верига – от предучилищното образование, през училището, университетите, лекторатите по български език и възраждането на българистиката по света, както посочи вицепрезидентът на откриването в Пловдив на **12-ата годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина.**

Сериозен белег за загуба на позиции на българската държава навън е липсата на интерес към българистиката. „Именити учени изследваха древната българска култура, разпространяваха влиянието ѝ по света. Днес това всичко е сведено в повече от скромни граници. В учебниците на много европейски страни нищо не пише за Кирил и

Методий, за българското начало на славянската цивилизация, за спасяването на Кирило-Методиевото дело от тогавашната българска държава, за създаването на кирилицата, на която днес пишат повече от 300 милиона души по света. Изненадват се, когато им казвам, че това е благодарение на нашата страна. Повече не можем да бъдем инертни и да очакваме, че интересът към нас ще се възпроизвежда от само себе си“, категорична е вицепрезидентът.

Образованието зад граница е в основата на серия от държавни политики, чиято цел е съхранението на българското самосъзнание и родовата памет, разпространението на българския език и мотивирането на сънародниците ни да се върнат у дома. Тенденцията е все повече деца от български родители да се раждат в чужбина, т.е. млади и активни хора напускат страната. За техните деца ще бъде още по-трудно. Затова съхранението и говоренето на български език е толкова важно.

Според вицепрезидента е необходима допълнителна грижа на държавата, адекватни политики и мотивация на българските семейства и на децата да учат български език и да посещават българско училище, а по-големите да имат избор да продължат образованието си в български университети, да намерят своята реализация в България.

Сертифицирането на познанията по български език и в съответствие с нормите на Европейската езикова рамка вече се практикува и онлайн по всички континенти. Все повече университети по света признават българския език. Последният успех е в Лос Анджелис, където Дирекцията по образование прие българския език като част от програмата „Сертификат за двуезичност“.

Илияна Йотова отбеляза Националния празник на България 3 март заедно с учениците от Българското училище „Св. св. Кирил и Методий“ в Лос Анджелис.

Много от университетите в САЩ признават владението на втори език, което се зачита като издържан изпит. Включването на българския език в програмата „Сертификат за двуезичност“, което допринася за издигане статута на родния ни език в САЩ, се осъществи благодарение на предприетите активни действия и целенасочени усилия на генералното консулство и Българското училище „Св. св. Кирил и Методий“.

Продължават усилията сред европейските страни българският език да стане матуритетен. Това е постоянна тема в разговорите и на вицепрезидента с европейски партньори.

Съхранението на българското самосъзнание и българския език, чрез които се укрепва националната идентичност, и разпространението на българската култура – това са основните теми, които поставят сънародниците ни пред вицепрезидента. Призовават за по-засилено изучаване на български език.

През 2019 г. в *Лас Бреняс, провинция Чако в далечна Аржентина*, бе възстановено обучението по български език. Кметът на Лас Бреняс пое ангажимент и подsigурява средства за транспорт на преподавател по български език. Предстои да им бъде предоставен професионален запис на уроци по български език, изготвен в сътрудничество с Българското национално радио. Правата върху уроците бяха предоставени безвъзмездно от техния автор проф. Венко Кънев.

Изучаването на български език бе основна тема и на посещението на вицепрезидента в *Казахстан*. Огромното си желание да изучават български език, за да запазят връзката си с прародината, заявиха пред Илияна Йотова представители на българската общност в Казахстан, която е с над 100-годишна история. Вицепрезидентът отиде чак до Павлодар, за да разговаря с българите. Специално за срещата с Илияна Йотова в Павлодар от *Киргизстан* бе дошла учителката Лариса Ташматова. В Киргизстан от една година успешно работят по програма „Роден край“ на Министерство на образованието и науката на България.

Днес определящите се като българи в Казахстан са около 4500 души. Били са повече от десет хиляди, но диаспората ни се топи и изпитва сериозни затруднения да поддържа жив родния български

език. Българите са със статут на национално признато малцинство и се радват на висок престиж в казахстанското общество, както стана ясно и на проведените разговори на вицепрезидента с **президента на Казахстан, ръководството на Асамблеята на народа, областния управител и кмета на Павлодар**. Пред тях Илияна Йотова постави въпроса за изучаването на български език.

С призив за възстановяване на българската паралелка в Училището за национално възраждане „Канат Даржуман“ в Павлодар се обърнаха към вицепрезидента Йотова от българската общност. През 2002 г. в училището е открита българска паралелка, която дълго време бе без преподавател по български език въпреки интереса на деца и родители.

През следващата академична година в Педагогическия университет в Павлодар ще се открие и лекторат по български език. „Откриването на лекторат по български език е част от мерките за преодоляване на хроничната липса на педагози-българисти за съботно-неделни училища и за паралелките в училищата за национално възраждане“, подчерта Илияна Йотова. Ректорът на Педагогическия университет ще предложи на академичния съвет през следващата учебна година да се разкрие и специалност „Българска филология“.

Голяма подкрепа среща идеята на вицепрезидента за създаване на Български културен институт по примера на институт „Сервантес“ или Гьоте институт, който би решил много от проблемите с опазването, признаването и разпространението на българския език. След редица срещи с представители на българските институции, общественици и интелектуалци, концепцията за него е готова. На ход е изпълнителната власт.

- **Към решения на проблемите на чуждестранните студенти с български произход**

Комплексен подход е необходим към чуждестранните студенти с български произход. Българската държава трябва да си отговори на въпроса какво иска от тях и какво им предлага. Те може да останат в България, за което българската държава трябва да им предостави необходимите условия. А може и да се завърнат в своите страни, където да популяризират България.

През академичната 2018/2019 година вицепрезидентът Илияна Йотова проведе във Варна, Пловдив, София, Благоевград поредица от срещи със студенти от българските диаспори, които се обучават в български висши учебни заведения по Постановления на

Министерски съвет №103 и №228. Въз основа на споделените от тях проблеми с обучението и пребиваването им вицепрезидентът и екипът ѝ изготвиха предложения за тяхното решаване. Серия от сходни по съдържание проблеми, които се коренят в остарялата и несъвършена нормативна уредба – това бе основният извод от срещите със студентите. Предложенията за решаване на проблемите им вицепрезидентът представи на иницирираната от нея среща с представители на всички институции, които имат отношение по темата. Бяха договорени конкретни стъпки за улесняване и мотивиране на обучението в българските висши учебни заведения на чуждестранните студенти от български произход – изтеглянето на рекламната кампания за кандидатстване още през есента на предишната година, възможностите за онлайн кандидатстване и онлайн изпити, както и опростеното издаване на документи за пребиваване в България. Общо бе разбирането за полагане на изпит по български език по европейската езикова рамка.

Илияна Йотова предложи отпадане на изискването за издаване на удостоверение за български произход за тези студенти, като положеният успешно изпит по български език да бъде достатъчно условие за кандидатстване.

Образователният министър Красимир Вълчев прие предложението на вицепрезидента за допълнително обучение по български език за първокурсниците.

След срещата бяха приети промени в ПМС №103. С тях ще се улесни достъпът на българите в чужбина до обучение в държавните висши училища в България, ще се създадат стимули за привличане и връщане на сънародниците ни, които живеят извън България, ще се подобрят условията за командироването и за статута на българските преподаватели в чуждестранни средни и висши училища.

Приета беше поправка в Закона за чужденците, която улеснява идването в България на приетите студенти от български произход в нашите висши училища, без да е необходимо да притежават виза. Така те ще могат спокойно да се запишат в университетите и да подадат документи за пребиваване.

Проблем е и липсата на регистър на завършилите в България. Българската държава инвестира в тези студенти, а след това не се

интересува какво се случва с тях. Приоритет в държавната политика следва да е създаването на единна национална система за професионално ориентиране. Тази система трябва да съдържа информация за завършващите възпитаници на българските университети и за свързването на кариерните центрове, които сега стоят в тесните си рамки по университети и региони, убедена е вицепрезидентът. Трудността, с която се намират учители по български език за българските общности по света, е пример за липсата на връзка между приема на студенти и кадровото планиране е очевидна.

Вицепрезидентът работи и в посока на това българският език да бъде и неотменим критерий за придобиване на българско гражданство.

- **Българската култура е жива далеч извън границите на България**

Богатата българска култура, бит и душевност достигат различни краища на света и успяват да заразят със своята магия и чужденците. България съществува на хиляди километри от географските си граници – чак на остров Вашон до Сиатъл. Хора от различни националности танцуват български хора и пеят български песни. Принос за това имат нашите сънародници зад граница – пазители и посланици на българското.

В дома на Мартин Кейниг на остров Вашон витае български дух

Не съм българин, но нося България дълбоко в сърцето си – това сподели световноизвестният етнограф Мартин Кейниг, който по инициатива на вицепрезидента представи в Националната художествена галерия в София **фотоизложбата „Ехо от Балканите. XX век: Портрети и звуци от България“**. В 73 фотографии американецът Кейниг е запечатал автентични сюжети от 7 балкански държави, най-много от България, от 60-те и 70-те години на миналия век. Съставител на изложбата бе художникът фотограф Иво Хаджимишев. Мартин Кейниг е човекът, открил и записал преди повече от 50 години в една класна стая на училище в Смолянско изпълнението на младата Валя Балканска на „Излел е Делю хайдутин“ в съпровод на двамата гайдари Стефан Захманов и Лазар Каневски. Кейниг бе удостоен от държавния глава Румен Радев с почетния знак на президента за приноса му за съхранението и популяризирането на българското фолклорно изкуство.

Изложбата в Националната художествена галерия предизвика голям интерес

По инициатива на вицепрезидента и благодарение на контактите ѝ с български емигранти в далечна Аржентина, съвместно

с Национален държавен фонд „13 века България“, в София бе представена **изложбата „Обиколка на света за 270 дни“ на аржентинската художничка Стела Сиди**. Във връзка по скайп Сиди заяви, че се гордее, че има български корени, и благодари на Илияна Йотова за вниманието и интереса към нейния живот и творчество.

Заедно с изложбата бяха реализирани още два културни проекта, свързани с българската общност в Аржентина. Прожектиран бе документалният филм „Обиколка на света за 270 дни“. Представена бе и книгата „Лекар“ на почитания доктор от български произход Хорхе Мичофф. По инициатива на вицепрезидента бе преведен ръкописът на „Лекар“ от испански на български от Ружка Николова, която живее от 30 години в Аржентина и е носителка на отличието „Българка на годината“ за 2016 г. на Държавната агенция за българите в чужбина. По идея на Илияна Йотова предговорът разказва историята на българската емиграция в Аржентина. Трите културни прояви зарадваха и гражданите и туристите в Сливен и Трявна.

-
-
-
-

- **Нашите сънародници са високо ценени**

Голяма част от българите зад граница са високо ценени и като професионалисти, и като хора.

„Моля, изпратете това послание към България – Франкфурт е мястото, където българите са добри дошли да живеят и да развиват своята кариера. Ние се гордеем с българските си съграждани. Те са трудолюбиви и амбициозни. Пазят своята идентичност и същевременно с това са добре интегрирани.“ С тези думи **кметът на Франкфурт на Майн Петер Фелдман** посрещна вицепрезидента Илияна Йотова. Специално за визитата на българската делегация пред сградата на кметството бе издигнато и знамето на Република България. Вицепрезидентът поиска съдействие от управата на града за предоставяне на помещения за провеждането на занятията на съботно-неделните училища – проблем, който споделиха българи на среща с нея. Същия проблем изпитват и редица други училища, например „Христо Ботев“ в Страсбург.

Тържество в Българското училище „Христо Ботев“ в Страсбург

„Благодаря на Вашата държава, че ни даде тези хора“, изтъкна пред Илияна Йотова **Ерик Хорвиц**, вицепрезидент и ръководител на Научно-изследователския център на „**Майкрософт**“ край Сиатъл. На срещата в централата на технологичната компания с българския вицепрезидент Хорвиц подчерта високия професионализъм на работещите там българи. Пред Хорвиц Илияна Йотова представи и идеята на президента Румен Радев за създаване на Институт за устойчиви технологии в Югоизточна Европа, като негов център да бъде България. „В добра позиция сте да развиете идеята“, заяви Хорвиц.

Разговорът за политиките с българите навън минава през разговора за развитието на България.

*Почетни плакети за заслуги връчи вицепрезидентът
на столетници ветерани от войните.*

➤ **Разговорът за бъдещето на България**

Държавността означава защита на слабите, връщане на справедливостта, респект в отношенията, уважение на институциите, единение на българите.

Както обеща по време на предизборната си кампания, вицепрезидентът продължи и през третата година активния диалог с българските граждани. Илияна Йотова стриктно следва своето убеждение, че политиката не се прави в големите сгради на властта, а сред хората, които предлагат най-точните решения на проблемите.

Вицепрезидентът посети над 50 градове и села, разговаря с местните хора, които споделиха тревогите си с надеждата, че чрез президентската институция те ще получат по-висока и широка гласност.

2019-а бе поредната изгубена година в национален план, смята Илияна Йотова. 2019-а беше година на избори – европейски и местни, и сякаш живяхме от вот до вот. Преобладаваха политическите сблъсъци пред реалната мисъл за развитие. Най-страшна е апатията. Ниската избирателна активност показва липсата на вяра, че гласът на всеки български гражданин има значение, че от него зависи как ще се развива селото, градът, държавата. „Дълг на всеки български гражданин е да гласува, защото само така можем да пресечем всички злоупотреби“, заяви Илияна Йотова, след като упражни правото си на вот на местните избори в София.

Вицепрезидентът е убедена в острата необходимост от сериозен разговор в обществото, между институциите за бъдещето на България. 30 години от т.нар. преход бяха отбелязани през 2019 г. „30 години по-късно страдаме от остър дефицит на демокрация. Днес разочарованието сякаш е повече от надеждата. Неравенство, липса на справедливост и перспектива – това е картината на България 30 години след т.нар. преход“, твърди Илияна Йотова.

„Обнадеждаващата, добрата новина е, че 30 години по-късно хората не се задоволяват с плакатната демокрация, а искат качество. Искат очертаните на книга критерии за демокрация да бъдат реално изпълнени. Ако се намерят механизмите за по-активно гражданско участие, за по-голям граждански контрол върху процесите в

държавата, съм убедена, че България ще се развива в по-добра посока“, заяви вицепрезидентът на **конференция „30 години. Женският прочит на Прехода и преходите...“**. „Позиции от типа „няма демокрация“ не приемам. Те са по-скоро израз на отчаяние, показващо, че не сме успели да постигнем онова общество, към което се стремяхме. Демокрацията е слаба заради слабостта на държавата да се справи с неравенствата и липсата на справедливост, да решава сериозните проблеми на хората, с които се сблъскват в ежедневието си“, изтъкна Илияна Йотова. Както подчерта вицепрезидентът, при удостояването ѝ с **почетния знак „Стефан Стамболов“** – за личен принос към българската държавност, държавността означава защита на слабите, връщане на справедливостта, респект в отношенията, уважение на институциите, единение на българите.

„Единение на енергията на всички българи за прогреса на България – това е мисията ни. Заедно трябва да пишем страниците на българската история. Заедно да градим бъдещето на България.“ Това послание изпрати вицепрезидентът от далечен **Лос Анджелис**, където заедно с българската общност чества **Националния празник на България 3 март**.

Към единение зовяха българските национални герои, най-големият урок от дългата и славна, и трагична българска история е, че успяваме тогава, когато сме рамо до рамо, когато не се делим. Това заяви вицепрезидентът при честването на редица паметни дати от българската история. „Трябва ни същата увереност на дедите ни отпреди 111 години, които знаеха къде искат да стигнат, как да строят бъдещето. Трябват ни същата воля и сила, независимо от конюнктура, от свои и чужди интереси.“ С тези думи вицепрезидентът Илияна Йотова приветства жителите и гостите на **град Троян**, където заедно с тях чества Деня на независимостта на България.

Самоцелното противопоставяне измести разговора за бъдещото развитие на България. Апатията на хората към институциите и политиките е най-голямата криза в момента. „Без доверие няма как да градим единство. Няма как да успяваме, когато тежките думи на омразата и конфронтацията заместват енергията да създаваме перспективата за България. В единението на народа е силата и мощта на една държава“, убедена е вицепрезидентът. Ще сме успешни, когато стремежът към по-добро победи стабилността на примирението, както изтъкна Илияна Йотова на честването в Калюфер на 172-годишнината от рождението на Христо Ботев.

„Погрешно е постоянно да се оплакваме, че сме на дъното, на последните места. Трябва да се вземем живота си в нашите ръце и да вярваме, че заедно, сплотени, можем да градим страната, стабилна и просперираща“, убедена е Илияна Йотова. Вярва, че няма да позволим знамето на омразата и разединението да се вее по-високо от знамето на мира, както заяви на официалното отбелязване пред **монумент „Камбаните“** на 40-ата годишнина от първата Международна детска асамблея „Знаме на мира“. Вицепрезидентът бе патрон на честванията.

Заедно, в сблъсъка на идеи може да се роди добро за народа и държавата, както ни показаха създателите на **Търновската конституция**, която през 2019-а отбеляза 140-годишнината си. На тържественото събрание в Съюза на юристите в България по повод Деня на Конституцията и професионалния празник на юриста вицепрезидентът призова към препрочитане на член 131 от Търновската конституция, в който е заложена депутатската клетва – „да имамъ едничко предъ очи общото благо на народа“.

- **Месии – много, лидерите са дефицит**

Вицепрезидентът е убедена, че лидерството не е титла, не се получава от постове и конюнктура. Да си лидер означава да вдъхновяваш, да увличаш, да водиш хора след себе си и те да искат да принадлежат към света, който създаваш. Лидерът трябва да умее да печели доверие, но и да създава доверие между хората. По думите на Илияна Йотова съвременното ни е пълно с авторитети, които управляват по силата на служебното си положение.

Трябват хора – силни, умни и достойни, които да водят народа напред, както заяви вицепрезидентът на възпоменателната церемония в **Карлово** по повод 146 години от гибелта на Васил Левски. „Разделението и отчуждението от днешния ден трябва да чуют смисъла и силата на заветите на Васил Левски. Неговите думи за родолюбие и патриотизъм никога не отрекоха другите, а зовяха към единение“, посочи Илияна Йотова.

Въпросите за дефицита на лидерство, на големи каузи и идеи вицепрезидентът постави в изказването си на тема **„Жените лидери във века на дефицит на лидери“** на международната конференция „Жените на Балканите в следващите 100“. „Погълнати от ежедневието и дребнотемията забравяме за големите каузи и идеи. Къде са днес големите визионери, смелите хора, които да отстояват своите идеи“, запита риторично Илияна Йотова. Патовите ситуации, кризите са тест за истинско лидерство, убедена е вицепрезидентът. За съжаление, днес провалите са повече от успешно взетите тестове.

За Илияна Йотова няма по-голяма кауза от бъдещето на българските деца. „Всяко дете в България трябва да има равен старт в живота, да расте в сигурна и любяща семейна среда. Общата ни цел като държава и общество трябва да бъде да накараме българските деца да вярват, да имат надежда и много смели мечти“, убедена е вицепрезидентът, която бе патрон на десетото юбилейно издание на **Вечер на добродетелите**, организирана от фондация „За нашите деца“.

С картина и шал, изработени по техниката Ебру от българката Мария от Одрин, Илияна Йотова подкрепи благотворителния търг. При посещението си във фондацията вицепрезидентът разговаря с приемни и родни семейства за проблемите на децата и осиновяването.

- **Държавата трябва да се върне в малките населени места**

Необходимостта от повече грижа и внимание – това заявяват при срещите си с вицепрезидента хора от по-малките населени места на България. Илияна Йотова е категорична, че държавата трябва да се върне в малките градове и села, за да има инвестиции, работа за младите хора, които да не избират бъдеще в чужбина. Най-бързо обезлюждаващият регион на България е Смолянският.

В **Болярово**, на честването на 45-годишнината от обявяването му за град, вицепрезидентът призова за специален план за развитие на пограничните региони. Инвестиции, стабилна икономика, образовани хора и професионалисти са гаранция за сигурността на България, за безопасната външна граница на Европейския съюз.

Целенасочена политика и план „Маршал“ за спасяването на българското село поиска Илияна Йотова в гоцеделчевското **село Делчево**. На честването на 400-годишнината на **село Керека**, община Дряново, вицепрезидентът Йотова настоя европейските средства да стигат до всяко българско село. По думите на вицепрезидента при формирането на следващия седемгодишен бюджет на ЕС България трябва да извоюва целеви средства за отдалечените и по-слабо развити региони, да изработи цялостна програма за развитие на българското село.

- **Повече грижа за уязвимите**

Вицепрезидентът е категорична, че българската държава и общество са в дълг пред хората с увреждания. „Дължим им възможност за достоен и пълноценен живот. Дългът ни не се изчерпва само с финансова подкрепа. Документите с добри пожелания за ефективни политики са много, но дали на практика работят за това хората с увреждания да се чувстват равноправни граждани“, както заяви на събранието по повод **30-годишнината на Съюза на инвалидите в България**. Вицепрезидентът изтъкна големия брой на младежи с увреждания, които нито работят, нито учат.

При откриването на **изложението „Образование без граници“** вицепрезидентът Йотова предложи организирането на специален форум за образованието и кариерата на младите хора в неравностойно положение и със специфични нужди. „Те имат своите трудности, но са огромен потенциал. Трябва да познаваме по-добре техните очаквания, да им предложим добре структурирана система за индивидуално обучение, достъп до образователните институции, система и технология за оценяване на техните знания, възможности за трудова реализация“, заяви Илияна Йотова.

За по-активна роля и повече отговорност на държавата в социалното предприемачество призова вицепрезидентът на осмото издание на **Европейския форум за социално предприемачество в Пловдив**.

„Често говорим за взаимопомощ, солидарност, за социална отговорност, но реално твърде малко работим за това. Трябва да се вгледаме във философията на кооперативното движение – успява се там, където хората са един до друг, подават си ръка и са отбор.“ С тези думи вицепрезидентът Илияна Йотова приветства членовете на **Националния съюз на трудово-производителните кооперации**. Вицепрезидентът бе гост на тържественото отбелязване на 100-годишния юбилей на съюза, който е един от най-старите в Европа. Илияна Йотова подчерта, че в бурно развиващия се свят, в който социалната ножица е широко разтворена, кооперациите са двигателят на социалната и солидарната икономика.

Въпроса за липсата на подходящи условия за живот на хората с увреждания, особено в големите градове на България, не спира да поставя вицепрезидентът Йотова.

- **Повече инвестиции в образованието**

Вицепрезидентът е убедена, че силна е онази държава, която не затваря училища, а строи нови, която задържа младите хора в родината, където да градят своето и нейното бъдеще, както заяви на честването на **160-годишнината на Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ в село Обручище**, община Гълъбово.

За по-голяма подкрепа от държавата и повече инвестиции в образованието призова Илияна Йотова при откриването на новата академична година в **Софийския университет „Св. Климент Охридски“**. „Задължение и грижа на държавата е да осигури нещо много важно – равен старт за нашите деца. Всеки, който иска да учи, трябва да може да го направи независимо от кой край на България идва и колко са заможни неговите родители“, изтъкна вицепрезидентът. Към студентите се обърна с думите: България има нужда от активни поколения, грамотни лидери, които утре ще коват закони, ще управляват, ще обучават, ще отсъждат, уверени в познанията си, смели и независими в действията си. Не се

притеснявайте от силата на собствената си позиция, участвайте активно в политиката, в обществените дебати с познания и компетентност, които тук ще получите.

Илияна Йотова е категорична, че неграмотните хора нямат бъдеще, а само образованите и напредничавите ще изградят модерна и просперираща България, както заяви на първия учебен ден в **Първо основно училище „Васил Левски“ в Костинброд.**

За връщане на високото уважение към учителското дело и доверието в учителя така, както повеляват българските традиции, призовава неведнъж вицепрезидентът, както направи на връчването на наградите в **XXII Национален конкурс „Учител на годината“**. „Мисълта ни за вас не трябва да е само по празници, когато с букет в ръка изразяваме своето уважение. Или предизборно – с обещания за повече средства за образование и повече престиж за професията! Мисълта на държава и общество трябва да е в делниците, където са вашите проблеми“, изтъкна вицепрезидентът.

За да се справим с агресията между децата, да ги възпитаваме в любов, в уважение и желание да опознават и разбират другия, е необходима общата работа на учители и родители.

Образованието и проблемът с нарастващата агресия сред учениците бяха сред основните, по които работи Илияна Йотова заедно със своята победителка в **унициативата „Посланик за един ден“**, която се проведе за поредна година от посолството на Великобритания в София. Заедно с екипа на вицепрезидента Моника

Митова от Благоевград проведе среща-разговор с ученици от Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“, село Априлово, община Горна Малина. Учениците в него са предимно от ромския етнос. Моника се включи и в традиционната среща, организирана от Илияна Йотова с дами посланици в България.

Проблем, чието решаване не търпи отлагане, е несъответствието между образованието и търсенето на пазара на труда, „произвеждането“ на безработни висшисти и липсата на кадри за бизнеса. „Успешната кариера е резултат от протегнатата ръка между образованието и работодателите. Трябва да се откажем от т.нар. модел на „бързото хранене“ в образованието – удобно, но не пълноценно. Образованието и работодателите трябва да гарантират на младите хора успешна кариера в България“, убедена е вицепрезидентът.

За повече подкрепа за развитието на науката и технологиите призовава Илияна Йотова, както направи и на церемонията по награждаването на победителките от **Националната стипендиантска програма „За жените в науката“**.

- **Културата – най-прекият път към единството**

Културата, изкуството са най-прекият път към единството и мира, както посочи Илияна Йотова при откриването на **Международния фестивал на изкуствата за деца и младежи „Орфей в Италия“**. Вицепрезидентът е убедена, че културата е най-силният антидот срещу агресията сред децата и отчуждаването. С нея не трябва да се правят компромиси и тя да пада жертва на бюджетни ограничения.

Вицепрезидентът е патрон на ежегодния Международния младежки фестивал на изкуствата „Музите“, в който участват деца и младежи от цял свят и България, както и представители на българските общности в чужбина.

За повече грижа на държавата за съхранението на читалищата призовава неведнъж Илияна Йотова. При честването на 90 години **Народно читалище „Аура – 1929“** в столичния район „Възраждане“ вицепрезидентът изтъкна ролята на читалищата за опазване на българщината, за националната идентичност, за патриотичното възпитание на малки и големи. Тази роля не е подвластна на времето, а е гарант за здравината на българското общество в бъдещето. „Това усещам при всяка среща, при всяко пътуване в различни краища на България и света. Носителите на възрожденския дух го разпространяват далеч извън пределите на родината. Типичните читалищни дейности са развити във всеки български културен център зад граница, във всяко българско

училище. Тяхната магия е толкова силна, че успява да заплени дори и чужденците“, посочи Илияна Йотова.

- **Отчуждението властва**

Вицепрезидентът често поставя въпросите за отчуждението между хората, за дефицита на истинско общуване, за начина, по който технологиите променят човешкия образ, човешкото мислене, традиционните представи. Много по-лесно е да се противопоставяш, да отричаш, отколкото да подадеш ръка, да искаш да чуеш и разбереш другия.

„Свикнахме да общуваме помежду си чрез електронните устройства и забравихме да общуваме с душите си. Нека си дадем общението, че няма да бъдем каменни хора“, призова Илияна Йотова при откриването във Варна на *XVIII Международен фестивал на червенокръстките и здравни филми*, който за поредна година се проведе под неин патронаж.

На *конференцията „Жени. Технологии. Време“* в София вицепрезидентът подчерта, че скоро най-голямото предизвикателство няма да бъде развитието на технологиите или усъвършенстването на изкуствения интелект. Предизвикателството ще бъде не само да се върнат позициите на EQ (емоционалната интелигентност), но тя да изпревари тези на IQ. Емоционалните качества и способността за общуване, които се превръщат в дефицит, да се наредят пред рационалните и практическите. Илияна Йотова посочи, че новите технологии безспорно спестяват време, но обричат на социална изолация. „Голямо е изкушението, но голям е и рискът да затворим живота си в примката на предварително зададените параметри“, изтъкна вицепрезидентът и подчерта как новите технологии улесняват ежедневието ни, но същевременно ни лишават от въображение и мисъл. „Дори без да искаме, пренасяме модела на алгоритмите в отношенията си с хората“, заяви Илияна Йотова.

➤ Каузата на тракийците

Вицепрезидентът е ангажирана с каузата на тракийските бежанци и неведнъж призовава за справедливи обезщетения. „Още няма справедливост за тракийците. Българската държава е в дълг към вас, всячески трябва да подкрепя дейността на Съюза на тракийските дружества. Каузата ви е достойна за уважение от всички българи. В лицето на президентската институция имате верен съюзник“, увери Илияна Йотова присъстващите на откриването на **паметник на Капитан Петко войвода** на едноименния гранично контролно-пропускателен пункт.

За подкрепата и отдадеността на тракийската кауза председателят на Съюза на тракийските дружества Красимир Премянов удостои вицепрезидента с почетен знак по повод 175-годишнината от рождението на Капитан Петко войвода.

В село Славейно на Националния тракийски събор, посветен на 116 години от избухването на Илинденско-Преображенското въстание и 115 години от гибелта на знаменосеца Кольо Шишманов, вицепрезидентът се обяви категорично против опитите за изкривяване на историческите факти. „Много са гласовете днес, които делят героите на наши и чужди. Героите принадлежат на народа, който ги направи такива, в името на който те дадох живота си“, подчерта Илияна Йотова.

➤ **Всеки е добре дошъл в кабинета на вицепрезидента**

Отворен за всеки остана кабинетът на вицепрезидента и през изминалата година. Илияна Йотова с готовност приема и изслушва всеки, обърнал се към нея с проблем или идея.

Широк диапазон от въпроси обсъдиха на „Дондуков“ 2 с Илияна Йотова **завършващите випуск 2019 на Академията за социална политика**, провеждана от Института за социална интеграция. Дискутираха равносметката 30 години след 10 ноември 1989 г., резултатите и провеждането на местните избори в България, функционирането на институциите, приоритетите в работата на вицепрезидента, идеите за развитие на Европейския съюз .

Неведнъж през годината на гости на вицепрезидента бяха деца и ученици от различни краища на България. Домакин беше Илияна Йотова на **ученици от софийските клубове „Млади възрожденци“**. „Патронажът Ви се превърна в мощен стимул за развитието на клубовете и броят на децата в тях вече надхвърля 5000 в цялата страна“, изтъкна пред вицепрезидента Васил Василев, председател на общобългарския комитет „Васил Левски“.

В Деня на отворените врати в президентската институция, който през 2019 г. се проведе в Деня на народните будители, съдомакини на Илияна Йотова в нейния кабинет бяха **ученици от 136 Основно училище „Любен Каравелов“ в София**. Те, заедно с посетителите,

основно ученици, изпратиха от кабинета на вицепрезидента на специално изработени картички своите послания по случай празника.

На „Дондуков“ 2 Илияна Йотова проведе редица срещи с различни **чуждестранни представители**. (Срещите с акцент върху европейската тема са посочени в раздела за Европа). Ето някои от тях:

- Съвместни инициативи за популяризиране на българския фолклор обсъдиха вицепрезидентът Илияна Йотова и **председателят на Международния фолклорен съюз проф. Дорел Козма**. През 2020 г. в България се планират няколко инициативи, посветени на автентичния фолклор, с участието на Международния фолклорен съюз. Председателят на Съюза на народните читалища Николай Дойнов отправи покана към вицепрезидента Йотова събитията да се проведат под неин патронаж.
- Илияна Йотова разговаря с представители от **Националната комисия за надзор на Китайската народна република**, чиято основна функция е борбата с корупцията. От 2012 г. насам в Китай има 500 доказани случая на корупция сред висши държавни ръководители. Общо бе мнението, че без активното участие на гражданите борбата с корупцията не би била успешна.
- Въпроса за правата на българското национално малцинство в Сърбия постави вицепрезидентът на среща с **делегация от Комисията по европейска интеграция в Народната скупщина** на западната ни съседка.
- Двустранното сътрудничество обсъдиха Илияна Йотова и **новият китайски посланик в България Дун Сяодзюн**. През 2019 г. България и Китай отбелязаха 70 години от установяването на дипломатическите си отношения.
- Съвместните проекти между учените от България и Азербайджан обсъдиха на среща на „Дондуков“ 2 вицепрезидентът Илияна Йотова и **председателят на Азербайджанската национална академия на науките акад. Акиф Ализаде**. Акад. Ализаде бе в България по покана на Българската академия на науките по случай 150-годишнината от основаването ѝ.

- Културен маршрут в целия славянски свят по стъпките на Светите братя Кирил и Методий предложи вицепрезидентът на среща с **делегация от Руската федерация**, съставена от зам.-председателя на Комитета по международни въпроси на Съвета на Федерацията Андрей Климов и Василий Икоников – член на Комитета по бюджет и финансови пазари на Съвета на Федерацията и ръководител на групата за приятелство с българското Народно събрание.
- Двустранните контакти между България и Франция и предизвикателствата пред Европейския съюз обсъдиха вицепрезидентът Илияна Йотова и **новият френски посланик Флоранс Робин**.

➤ **Европа – ново начало или още от същото?**

Разговорът не е за или против ЕС, а за промяната в общността.

2019-а беше годината на европейските избори. Българските граждани гласуваха за четвърти път. Вицепрезидентът Йотова е категорична, че 12 години след приемането в ЕС България трябва да има самочувствието на равноправен член, а не на страна от периферията. „Всеки политик, който смята, че може послушно да приема каквото му кажат в Брюксел и няма хъс и смелост да отстоява българските позиции и националния ни интерес, не е подходящ нито за националното, нито за европейското управление“, убедена е Илияна Йотова.

За вицепрезидента разговорът не е за или против, а за промяната в ЕС. В този дебат най-важен е гласът на младите хора, защото те по думите на Илияна Йотова утре със своите идеи и критичност ще градят европейските общества, ще строят своите държави. Затова в навечерието на европейските избори вицепрезидентът продължи поредицата от ***Студентски лаборатории „Тема: Европа“***, която започна през юни 2018 г. с дискусия за равносметката на първото Българско председателство на Съвета на ЕС.

Илияна Йотова разговаря със студенти от Нов български университет и Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. В Деня на Европа – 9 май, вицепрезидентът организира Студентска лаборатория в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

✓ *Какво казаха студентите?*

- Свърхрегулациите удавиха идеята за Европа. Необходими са решителни реформи както на европейските политики, така и на европейските институции.
- Основни предизвикателства пред ЕС – справедливост, изравняване на стандарта на живот в различните държави членки, борба с корупцията и демографската криза.
- Най-доброто оръжие срещу евроскептицизма е подробна, обвързана със срокове програма за развитие за следващите години. Това трябва да представят политическите партии, за това трябва да бъде и разговорът в европейските общества. Нерешените кризи и слабите отговори на партии и политици подхранват крайния национализъм и ксенофобията.
- Успешните европейски политики зависят от успешните национални политики.
- Болезнен за България, за цяла Източна и Централна Европа е въпросът за двойните стандарти – в храните, стоките, услугите, в отношението.

• *Преди изборите*

Преди европейския вот вицепрезидентът предупреди за опасността България да се изключи от големия разговор за бъдещето на Европа. На дискусиата **„България 2019 – Нови хоризонти: Съмнения, надежди, перспективи“** Илияна Йотова заяви, че в България липсва дебат за нашето място в ЕС, за функционирането на съюза и съдържанието на политиките му. Както изтъкна, европейските граждани не са доволни от своите правителства, а в Брюксел виждат една бездушна машина от бюрократи, която е безкрайно далеч от техните реални проблеми и ежедневни нужди.

На конференция **„Евро-векторите към геополитическия триъгълник САЩ – Китай – Русия“** Илияна Йотова посочи липсващия дебат в България за мястото на Европа в глобален план.

- ***В Европа трябва да изпратим грамотни хора, със силна воля за промяна***

На европейския вот Илияна Йотова гласува за знаещите и грамотни хора, които трябва да изпратим в Европа, а не хора, които вдигат само лозунги. За хора със силна воля и кураж да променят Европа, които владеят най-голямото изкуство – да търсят и намират съюзници. „Няма значение от коя страна идваш – малка или голяма, важното е да знаеш какво искаш и как да го отстояваш“, убедена е вицепрезидентът.

- ***Най-важното предстои – спечелилите да разчетат правилно посланията на европейските граждани, които искат сигурност и достоен начин на живот***

Европейците гласуваха срещу езика на омразата. Той надделя над фалшивите новини в кампанията за европейските избори. Европейските граждани гласуваха за тези, които им дадоха надежда, и против тези, които ги караха да мразят, както заяви вицепрезидентът Илияна Йотова на ***международна конференция в София***, посветена на дезинформацията и фалшивите новини в контекста на европейските избори. По думите на вицепрезидента рекордно високата избирателна активност е показала, че европейските граждани не са безразлични към политиките в Европа. „Европейските граждани заложиха на европейските решения на националните проблеми. Най-важното предстои – тези, които спечелиха, трябва да разчетат правилно посланията на европейските граждани, които искат сигурност и достоен начин на живот“, посочи вицепрезидентът Йотова. Според Илияна Йотова традиционните леви и десни партии са загубили доверието на своите привърженици, тъй като липсва ясно разграничение между техните послания.

Вицепрезидентът бе категорична, че дебатите за постове в Европа трябва да се водят пред европейската общественост, а не в заключени зали при изключени мобилни телефони. Илияна Йотова изрази отново мнението си, че процедурата с т.нар. водещ кандидат за председател на Европейската комисия очевидно не работи.

Вицепрезидентът смята, че българският еврокомисар трябва да се избира сред няколко кандидати, които да бъдат изслушвани в българския парламент.

На *Регионална академия „Европейската перспектива за Западните Балкани“* вицепрезидентът подчерта, че политическият елит на Европа очевидно не е научил урока, който му дадоха европейските граждани на евроизборите. А те искат да чуят предложения за промяна, а не пазарлъци за постове. „Ако искаме да върнем доверието на европейците в европейските институции, трябва да обърнем този процес“, призова Илияна Йотова.

- ***Необходима е промяна във всички сфери***

В сърцето на Европейския съюз, в Брюксел, където бе официален гост на отбелязването на Националния празник на България 3 март, вицепрезидентът подчерта, че най-тежката битка днес е за връщането на социална Европа. „Пред изпитание днес са и воювани с десетилетия права. Свободата на всички европейци сякаш е поставена на изпитание – свободата да изразяваш мнение и да се бориш за своите убеждения, свободата на избор, свободата да живееш достоен живот“, посочи Илияна Йотова.

Нерешените социални въпроси раждат озлобление сред хората, а в неспособността си да се справят с проблемите политиците са склонни да управляват със страховете на хората. Тази теза споделиха на *традиционната си среща* на „Дондуков“ 2 вицепрезидентът и *дами посланици* в България. Потъпкването на човешките права бе във фокуса и на разговора между Илияна Йотова и *Дуня Миятович – комисар по правата на човека към Съвета на Европа*.

Новите предизвикателства пред защитата на човешките права обсъдиха в Страсбург вицепрезидентът Илияна Йотова и *председателят на Европейския съд по правата на човека Линос-Александър Сицилианос*. „Ролята на Съда в Страсбург е динамична и продължава да нараства на фона на днешните нови предизвикателства пред Стария континент – миграция, тероризъм, радикализация и екстремизъм, популизъм и краен национализъм“, изтъкна Илияна Йотова.

Неведнъж вицепрезидентът призова да се препрочита Умберто Еко и неговите начини да се открие съвременният фашизъм, който се крие във вируса на ненавистта и отчуждението, върлуващ сред нас. Това направи и в **Музея на Холокоста** и в **Музея на толерантността в Лос Анджелис**, където откри възпоменателни плочи за спасяването на българските евреи. „Днес мастилото на антисемитизма не е изсъхнало“, посочи Илияна Йотова.

Откриването на плочите се състоя в присъствието на представители на българската общност и наследници на оцелели от Холокоста.

За непримиримост към ксенофобията и езика на омразата призова вицепрезидентът и на честването на 100-годишнината на читалище „Емил Шекерджийски – 1919“ в София, което е затваряно два пъти, защото е еврейски културен център.

Политиките на Европейския съюз, които трябва да се борят с такива настроения, се дават в бюрокрацията, която се е превърнала в синоним на Брюксел. Скъсана е и връзката в комуникацията между европейските институции и европейските граждани. На **дискусиата „Разбират ли младите езика на Брюксел?“** във Велико Търново Илияна Йотова посочи основните причини за това – тромавите процедури в европейското законодателство, ограниченото или

закъсняло влияние на държавите членки, липсата на качествено взаимодействие между европейските и национални институции. Основни проблеми според вицепрезидента са дефицитът на лидерство, опитът да се прикрие некомпетентност с употребата на абстрактни понятия, банални думи и помпозни фрази.

✓ *Външната политика на ЕС*

Вицепрезидентът е категорична, че най-големият отсъстващ при решаването на международните конфликти е Европа. По думите на Илияна Йотова разрешаването на международните конфликти повече зависи от политиките на САЩ и Русия. Европа предпочита ролята на наблюдател, а именно тя трябва да се справя с последствията от кризи в различни точки на света. Според вицепрезидента Европейският съюз не само може, но и трябва да бъде посредник за мир в Близкия изток, за да гарантира сигурността на своите граждани.

ЕС трябва да извади отношенията си с Русия от задънената улица, а разговорът за санкциите срещу Русия е важен и икономическата сигурност на нашите граждани не позволява да свеждаме дебата до повърхностни лозунги със съмнителна цел, убедена е вицепрезидентът.

Илияна Йотова е на мнение, че отношенията между Вашингтон и Брюксел вече се базират на стремежа към протекционизъм, а не на взаимния компромис и търсенето на решения. Що се отнася до отношенията ЕС-Китай – докато политиката на Брюксел към Пекин е заседнала някъде в XX век, Китай се превърна в икономически и геополитически конкурент на съюза.

На конференцията **„Има ли ЕС потенциал да бъде самостоятелен глобален играч?“** Илияна Йотова заяви, че външната политика на ЕС следва да избяга от ограниченията на тесните национални интереси и да бъде адаптивна спрямо динамиката на средата.

Липсва и общоевропейска позиция по въпроса с бъдещо разширяване на ЕС, което е в пряка връзка с визията и вариантите за развитие на съюза. Вицепрезидентът постави въпроса за знаците,

които изпраща Европейската комисия по въпроса за разширяването, след като дава ресора на Унгария, която все по-често се изолира от общите европейски политики. Вицепрезидентът изрази мнение, че промените в ЕС трябва да преминават през убедителна визия за разширяването.

✓ *Западни Балкани*

Вицепрезидентът е убедена, че мястото на страните от Западните Балкани е в Европейския съюз. „Погледнете европейската карта и ще констатирате: без тясно сътрудничество със Западните Балкани Европа на може да бъде световен лидер в политическо и икономическо отношение, в сигурността“, заяви Илияна Йотова в черногорската столица Подгорица на **международна конференция „Геополитика в Западните Балкани: поглед от региона“**. Вицепрезидентът направи основното изказване на форума, в който участваха представители на черногорски институции и на дипломатическия корпус, както и множество експерти от България и страните от Балканския регион.

Вицепрезидентът е уверена във важната роля на България за европейското бъдеще на Западните Балкани.

Своята убеденост, че България трябва да бъде постоянен член на Берлинския процес, защото има визия за развитието на Западните Балкани, изрази при срещата им в Подгорица **министър-председателят на Черна гора Душко Маркович**.

Брифинг пред български медии с президента Джуканович

За подкрепата на България за Черна гора по пътя ѝ към ЕС благодари **президентът Мило Джуканович**. Двамата с вицепрезидента Йотова изразиха общата теза, че от стабилността на Балканския регион зависят стабилността на цяла Европа и нейната водеща позиция в световен план. България да държи политиката по разширяването в дневния ред на ЕС поиска от Илияна Йотова и **външният министър на Черна гора Сърджан Дарманович**. Обща бе тезата, че поредното отлагане на започване на преговорите за членство на Северна Македония и Албания е лош знак към страните от Западните Балкани и води до загуба на доверие в ЕС.

Евроинтеграцията на Западните Балкани е гаранция за стабилността на региона. На срещата си на „Дондуков“ 2 с **председателя на Военния комитет на НАТО сър Стюарт Пийч** вицепрезидентът подчерта ролята на България като стабилизиращ фактор в Западните Балкани, където ситуацията продължава да бъде сложна.

✓ **„Източно партньорство“**

От приоритетите на Европейския съюз видимо отсъства „Източното партньорство“ – инициатива, която има за цел да засили политическото асоцииране и икономическата интеграция на шест източноевропейски и южнокавказки държави: Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Република Молдова, Украйна. Общите и пожелателни формулировки от първата декларация през 2009 г. продължават и до днес.

„На десетата година от началото на инициативата „Източно партньорство“ резултатите не са задоволителни. Равносметката: прекалено много амбиции, а прекалено малко резултати. Европейският съюз не успя да запълни инициативата с необходимото съдържание“, изтъкна вицепрезидентът Йотова на конференцията **„Кавказки пленници: Източното партньорство на ЕС – политика на приобщаване или инструмент за съдържане?“**.

Илияна Йотова призова за по-активната роля на България в „Източното партньорство“. „Очаквам най-накрая да чуя консолидирана българска позиция по темата, да видя повече обществени дискусии“, посочи Илияна Йотова и подчерта, че в

никакъв случай не бива да се противопоставят „Източното партньорство“ и евроинтеграцията на Западните Балкани.

✓ *Мигрантска криза*

Безпомощна според вицепрезидента е политиката на ЕС по отношение на мигрантската криза, а предприетите мерки – неработещи, дори вредни. „Решаването на тази криза европейските институции, поради липсата на кураж, оставиха за следващия мандат. В интерес на България като държава по външната граница на ЕС е да се промени Дъблинският регламент. Трябва да имаме синхронизирана позиция с другите държави по външните граници на съюза“, убедена е Илияна Йотова.

✓ *Двойни стандарти*

На редица свои срещи с представители на държави членки вицепрезидентът поставя въпроса за проявата на двойни стандарти в ЕС, която е една от основните причини за обезверяване на европейските граждани. „Двойни стандарти има от качеството на храните до позицията на някои страни против приемането на България в Шенген, при положение че отдавна е изпълнила техническите критерии, а и пази много по-добре външните граници на съюза от други държави, които са членки на безвизовото пространство“, подчерта Илияна Йотова пред **министъра на федералните и европейските въпроси на германската провинция Хесен Лусия Путрих** при посещението си във федералната република.

Категорична позиция за баланси между Западна и Източна Европа изрази вицепрезидентът Йотова пред **президента на регионалния парламент на Хесен Борис Райн**.

➤ **България – активен участник в европейските политики**

След 12 години в ЕС е време да се държим като равноправен член със своите права и отговорности.

Вицепрезидентът е категорична, че членството в ЕС не означава някой друг да взема решенията вместо нас. България трябва да влезе във функциите си на равноправен член на общността, да участва активно в нейната промяна. На иницирираната от вицепрезидента ***среща на „Дондуков“ 2 с български евродепутати***, която се проведе преди европейските избори, бе подчертано, че е необходима общонационална позиция по важните за България теми. За тях, независимо от партийната си принадлежност, трябва да работят заедно българските представители в Европейския парламент.

Трябва да се отървем от внушението, че някой решава вместо нас. Че Брюксел е Олимп, където едни мъдри хора вземат правилните решения, касаещи живота на всеки европеец, категорична е Илияна Йотова. Тази представа се дължи и на двойните стандарти в ЕС, част от които е тегнещият над България вече 12 години Механизъм за сътрудничество и проверка, който бе въведен като инструмент за България и Румъния, но не и за приетата по-късно в ЕС Хърватия. През 2019 г. Европейската комисия препоръча мониторингът да отпадне. Предстои окончателното решение по въпроса в Европейския съвет.

Готовност за подкрепа за отпадането на мониторинга изрази пред вицепрезидента на среща на „Дондуков“ 2 ***словашкият външен министър Мирослав Лайчак***. Илияна Йотова неведнъж подчертава неефективността на мониторинга и изтъква необходимостта от общи критерии за всички страни членки, по които да се оценява върховенството на закона.

Вицепрезидентът е убедена, че за да бъде успешен предлаганият общоевропейски механизъм за върховенство на закона, трябва да има обективност на критериите и да се елиминира възможността за двойни стандарти. Тази позиция Илияна Йотова изрази в Европарламента в Брюксел на ***конференцията „12 години Механизъм за сътрудничество и проверка в България: Равносметка“***. Като член на Европарламента Илияна Йотова, която

бе заместник-председател на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, през 2016 г. организира първия форум по темата.

Вицепрезидентът е категорична, че отпадането на мониторинга върху България не бива да се обвързва с приемането на предложения от ЕК общоевропейски механизъм за върховенството на закона. „Затрудненията, които среща още при първото обсъждане, могат да изтеглят решението за България напред във времето. Това би довело до ново обезкуражаване, тъй като наблюдаваните критерии са изпълнени, но отново ставаме зависими от нови решения“, изтъкна Илияна Йотова.

„Разчитам във Ваше лице България да срещне съюзници за отпадане на Механизма за сътрудничество и проверка“, обърна се вицепрезидентът към **посланици на страните членки на ЕС**, които присъстваха на традиционния годишен прием, даван от Министерство на външните работи. И през изминалата година ползотворно бе сътрудничеството на Илияна Йотова с представителите на дипломатическия корпус у нас.

България е поставена и под друго наблюдение, вече 19 години – постмониторинговият диалог на Съвета на Европа. Тази тема бе основна на срещата в Страсбург между вицепрезидента и **генералния секретар на ПАСЕ Войчех Савицки**. Вицепрезидентът Йотова изрази своето несъгласие с практиката във всеки следващ доклад да се прибавят нови забележки и нови изисквания към България. Така процесът се превръща в механизъм без край. „Много внимателно трябва да се прецизират критериите, за да бъдат адекватни на ситуацията в страната“, посочи Илияна Йотова. В последните години в голяма степен наблюдението на Съвета на Европа преповтаря мониторинга на Европейската комисия. В Страсбург вицепрезидентът разговаря и с **генералния секретар на Съвета на Европа Мария Пейчинович Бурич**, която представи визията си за развитие на организацията.

➤ Контакт с медиите

Вицепрезидентът продължи практиката за редовни срещи с журналисти, които са специалисти в различни области, с наблюдатели и анализатори. Илияна Йотова е постоянно търсена от българските медии за коментар на актуални вътрешно и външнополитически теми. В над 20 интервюта за български и чуждестранни медии вицепрезидентът представи позиции по наболели проблеми, акценти от работата на президентския екип и от своята дейност по възложените ѝ правомощия. Активен е контактът с представители на медиите, които следят отблизо темата за българите в чужбина. Посещенията на Илияна Йотова в чужбина бяха широко отразени от местните медии.

Вицепрезидентът организира работни срещи на ресорни журналисти с експертите от Комисията по българско гражданство и Комисията по помилване. Целта бе журналистите да се запознаят отблизо с дейността на комисиите.

*Годишният отчет на трите комисии към вицепрезидента може да бъде намерен на секциите на всяка от тях на сайта на президентството – Комисия по българско гражданство, Комисия по помилването, Комисия по предоставяне на убежище.